

et apprehendere niteris altitudinem collis.
Cum exaltaveris quasi aquila nidum tuum,
inde detraham te, dicit Dominus.
Et erit Idumæa deserta:
omnis qui transibit per eam, stupebit,
et sibilabit super omnes plagas ejus.
Sicut subversa est Sodoma, et Gomorrha, et vicina
ejus, ait Dominus:
non habitabit ibi vir, et non incolet eam filius
hominis.
Ecce quasi leo ascendet de superbia Jordanis ad
pulostritudinem robustam:
quia subito currere eum faciam ad illam:
et quis erit electus, quem præponam ei?
Quis enim similis mei?
Et quis sustinebit me?
Et quis est iste pastor,
qui resistat vultui meo?
Propterea audite consilium Domini, quod inivit de
Edom;
et cogitationes ejus, quas cogitavit de habitato-
ribus Theman:
Si non dejecerint eos parvuli gregis,
nisi dissipaverint eum eis habitaculum eorum.
A voce ruinæ eorum commota est terra:
clamor in mari Rubro auditus est vocis ejus.
Ecce quasi aquila ascendet, et avolabit:
et expandet alas super Bosran:
Et erit cor fortium Idumææ in die illa, quasi cor
mulieris parturientis.

AD DAMASCUM.

Confusa est Emath, et Arphad:
quia auditum pessimum audierunt;
Turbati sunt in mari:
Præ solitudine quiescere non potui.
Dissoluta est Damascus versa in fugam,
tremor apprehendit eam:
angustia et dolores tenerunt eam quasi partu-
rientem,
Quomodo dereliquerunt civitatem laudabilem,
urbem lætitiæ?
Ideo cadent juvenes ejus in plateis ejus:
et omnes viri prælii confutescent in die illa, ait
Dominus exercituum.
Et succendam ignem in muro Damasci,
et devorabit mœnia Benadad¹.

¹ Solus canon Ecclesie Carcassensis retinet
hic veram lectionem, nempe « Benadad »: alii

AD CEDAR, ET AD REGNA ASOR,
Quæ percussit Nabuchodonosor rex Babylonis.

Hæc dicit Dominus:
Surgite, et ascendite ad Cedar,
et vastate filios orientis.
Tabernacula eorum, et greges eorum capient:
pelles eorum, et omnia vasa eorum,
et camelos eorum tollent sibi:
et vocabunt super eos formidinem in circuitu.
Fugite, abite vehementer,
in voraginibus sedete, qui habitatis Asor, ait
Dominus:
Iniit enim contra vos Nabuchodonosor rex Baby-
lonis consilium,
et cogitavit adversum vos cogitationes.
Consurgite, et ascendite ad gentem quietam,
et habitantem confidenter, ait Dominus:
Non ostia, nec vectes eis:
soli habitant.
Et erunt cameli eorum in direptionem,
et multitudo jumentorum in prædam:
Et dispergam eos in omnem ventum, qui sunt at-
tonsi in comam:
et ex omni confinio eorum adducam interitum
super eos, ait Dominus.
Et erit Asor in habitaculum draconum,
deserta usque in æternum:
non manebit ibi vir,
nec incolet eam filius hominis.
Quod factum est verbum Domini ad Jeremiam
prophetam adversus Elam,
in principio regni Sedecie regis Juda, dicens:
Hæc dicit Dominus exercituum:
Ecce ego confringam arcum Elam,
et summam fortitudinem eorum.
Et inducam super Elam quatuor ventos a quatuor
plagis cæli:
et ventilabo eos in omnes ventos istos:
et non erit gens, ad quam non perveniant pro-
fugi Elam.
Et pavere faciam Elam coram inimicis suis,
et in conspectu quaerentium animam eorum:
Et adducam super eos malum, iram furoris mei,
dicit Dominus:
et mittam post eos gladium donec consumam
eos.

omnes mss. codices corrupte legunt « Benadab ».
MART.

Et ponam solum meum in Elam,
et perdam inde reges et principes, ait Dominus.
In novissimis autem diebus reverti faciam capti-
vos Elam.
Cap. L. — Verbum quod locutus est Dominus de
Babylone, et de terra Chaldæorum,
in manu Jeremie propheta.
Annuntiate in gentibus,
et auditum facite:
Levate signum,
prædicate et nolite celare:
Dicite:
Capta est Babylon,
confusus est Bel,
victus est Marodach,
confusa sunt sculptilia ejus,
superata sunt idola eorum.
Quoniam ascendit contra eam gens ab aquilone,
que ponet terram ejus in solitudinem:
Et non erit qui habitet in ea ab homine usque ad
pecus:
et moti sunt, et abierunt.
In diebus illis, et in tempore illo, ait Dominus:
venient filii Israel, ipsi et filii Juda simul:
Ambulantes et flentes properabunt,
et Dominum Deum suum quaerent.
In Sion interrogabunt viam,
huc facies eorum,
Venient et apponentur ad Dominum sedere sem-
piterno,
quod nulla oblivione delebitur.
Grex perditus factus est populus meus:
pastores eorum seduxerunt eos,
feceruntque vagari in montibus:
De monte in collem transierunt,
obliti sunt cubilis sui.
Omnes qui invenerunt, comederunt eos:
et hostes eorum dixerunt: Non peccavimus:
Pro eo quod peccaverunt Domino decori justitiæ,
et expectationi patrum eorum Domino.
Recedite de medio Babylonis,
et de terra Chaldæorum egredimini:
et estote quasi hodi ante greges.
Quoniam ecce ego suscito, et adducam in Baby-
lonem congregationem gentium magnarum
de terra aquilonis:
et præparabuntur adversus eam,
et inde capietur:
Sagitta ejus, quasi viri fortis interfectoris:
non revertetur vacua,
Et erit Chaldea in prædam:
omnes vastantes eam replebuntur, ait Dominus.

Quoniam exultatis, et magna loquimini, diripien-
tes hæreditatem meam:
Quoniam effusi estis sicut vitulus super herbam,
et mugistis ut tauri.
Confusa est mater vestra nimis,
et adæquata pulveri, quæ genuit vos.
Ecce novissima erit in gentibus,
deserta, invia, et arena.
Ab ira Domini non habitabitur,
sed redigetur tota in solitudinem:
Omnes, qui transibit per Babylonem, stupebit,
et sibilabit super universis plagis ejus.
Præparamini contra Babylonem per circuitum
omnes qui tenditis arcum;
debellate eam:
Non paratis jaculis:
quia Domino peccavit.
Clamate adversus eam:
ubique dedit manum,
ceciderrunt fundamenta ejus,
destructi sunt muri ejus,
quoniam ultio Domini est.
Ultionem accipite de ea:
sicut fecit, facite ei.
Disperditæ satorem de Babylone,
et tenentem falcem in tempore messis:
A facie gladii columbæ unusquisque ad populum
suum convertetur,
et singuli ad terram suam fugient.
Grex dispersus Israel,
leones ejecerunt eum:
Primus comedit eum rex Assur,
iste novissimus exossavit eum, Nabuchodono-
sor rex Babylonis,
Propterea hæc dicit Dominus exercituum Deus
Israel:
Ecce ego visitabo regem Babylonis, et terram
ejus,
sicut visitavi regem Assur:
et reducam Israel ad habitaculum suum:
et pascetur Charmelum et Basan,
et in montem Ephraim et Galaad saturabitur
anima ejus.
In diebus illis, et in tempore illo, ait Dominus,
quaeretur iniquitas Israel, et non erit,
et peccatum Juda, et non invenietur:
Quoniam propitius ero eis, quos reliquero.
Super terram dominantium ascende,
et super habitatores ejus visita:
Dissipa, et interfice quæ post eos sunt, ait Do-
minus:
et fac juxta omnia quæ præcepi tibi.

Vox belli in terra,
et contritio magna.
Quomodo contractus est et contritus malleus in-
versæ terra?
Quomodo versa est in desertum Babylon in gen-
tibus?
Illequeavi te,
et capta es Babylon, et nesciebas:
Inventa es et apprehensa:
quoniam Dominum provocasti.
Aperuit Dominus thesaurum suum,
et protulit vasa iræ suæ:
quoniam opus est Domino Deo exercituum in
terra Chaldaeorum.
Venite ad eam ab extremis finibus,
aperite ut exeat qui conculcent eam:
Tollite de via lapides, et redigite in acervos,
et interficite eam:
nec sit quidquam reliquum.
Dissipate universos fortes ejus,
descendant in occisionem.
Væ eis, quia venit dies eorum,
tempus visitationis eorum.
Vox fugientium, et eorum qui evaserunt de terra
Babylonis,
ut annuntient in Sion ultionem Domini Dei
nostri, ultionem templi ejus.
Annuntiate in Babylonem plurimis,
omnibus qui tendunt arcum:
Consistite adversus eam per gyrum,
et nullus evadat:
Reddite ei secundum opus suum: juxta
omnia quæ fecit, facite illi:
quia contra Dominum erecta est, adversus sanc-
tum Israel.
Ideo cadent juvenes ejus in plateis ejus,
et omnes viri bellatores ejus conticescent in die
illa, ait Dominus.
Ecce ego ad te, superbe, dicit Dominus Deus
exercituum;
quia venit dies tuus, tempus visitationis tuæ.
Et cadet superbus, et corruet,
et non erit qui suscitet eum:
Et succendam ignem in urbis ejus,
et devorabit omnia in circuitu ejus.

Hec dicit Dominus exercituum:
Calumniam sustinent filii Israel,
et filii Juda simul:
Omnes, qui ceperunt eos, tenent,
nolunt dimittere eos.
Redemptor eorum fortis,
Dominus exercituum nomen ejus:
In judicio defendet causam eorum,
ut exterreat terram, et commoveat habitatores
Babylonis.
Gladius ad Chaldaeos, ait Dominus,
et ad habitatores Babylonis, et ad principes, et
ad sapientes ejus.
Gladius ad divinos ejus, qui stulti erunt:
gladius ad fortes illius, qui timebunt:
Gladius ad equos ejus, et ad currus ejus,
et ad omnes vulgus, quod est in medio ejus:
et erunt quasi mulieres:
Gladius ad thesauros ejus,
qui diripientur.
Siccitas super aquas ejus erit, et arescent,
quia terra sculptilium est, et in portentis glo-
riantur.
Propterea habitabunt dracones cum faunis fici-
ariis: et habitabunt in ea struthiones:
Et non inhabitabitur ultra usque ad sempiternum,
nec extruetur usque ad generationem et gene-
rationem.
Sicut subvertit Deus Sodomam et Gomorrhæam, et
vicinas ejus, ait Dominus;
non habitabit ibi vir, et non incolet eam filius
hominis:
Ecce populus venit ab aquilone, et gens magna,
et reges multi consurgent a finibus terræ.
Arcum et scutum apprehendent:
crudeliter sunt et immisericordes:
Vox eorum quasi sonabit:
et super equos ascendent,
sicut vir paratus ad prælium contra te, filia
Babylon.
Audiuit rex Babylonis famem eorum,
et dissolutæ sunt manus ejus;
Angustia apprehendit eum,
dolor quasi parturientem.
Ecce quasi leo ascendet de superbia Jordanis ad

¹ Vetusiores libri alii, ut et biblia Compluten-
sia et Sixti V, « fatuis » pro « faunis »: alii « si-
cariis » pro « ficariis » legunt. Geminus hunc lo-
cus est Isaiæ cap. xiii, 24, in quem s. interpres
in commentario: « Incubones, ait, vel satyros,
vel silvestres quosdam homines, quos nonnulli

fatius ficarios vocant, aut dæmonum genera in-
telligunt ». Videsis quæ nobis adnotata sunt ad
vitam Sancti Pauli eremitæ, tom. II, col. 7, not.
cap. Impressa hic lectio post Clementis VIII
emendationem una obtinet.

pulchritudinem robustam:
quia subito currere eum faciam ad illam.
Et quis erit electus, quem preponam ei?
Quis enim similis mei? Et quis sustinebit me?
Et quis est iste pastor, qui resistat vultui meo?
Propterea audite consilium Domini, quod mente
concepit adversum Babylonem,
et cogitationes ejus quas cogitavit super terram
Chaldaeorum:
Nisi detraxerint eos parvuli gregum,
nisi dissipatum fuerit cum ipsis habitaculum
eorum.
A voce captivitatis Babylonis commota est terra,
et clamor inter gentes auditus est.
Cap. LI. — Hec dicit Dominus:
Ecce ego suscitabo super Babylonem,
et super habitatores ejus,
qui cor suum levaverunt contra me, quasi ven-
tum pestilentem.
Et mittam in Babylonem ventilatores, et ventila-
bunt eam, et demolientur terram ejus:
quoniam venerunt super eam undique in die
afflictionis ejus.
Non tendat qui tendit arcum suum,
et non ascendat loriceatus;
Nolite parcere juvenibus ejus,
interfocite omnem militiam ejus.
Et cadent interfecti in terra Chaldaeorum,
et vulnerati in regionibus ejus.
Quoniam non fuit viduatus Israel et Juda a Deo
suo Domino exercituum:
terra autem eorum repleta est delicto a sancto
Israel.
Fugite de medio Babylonis,
et salvet unusquisque animam suam:
Nolite tacere super iniquitatem ejus:
quoniam tempus ultionis est Domino [Al. a Do-
mino],
viciisitudinem ipse retribuet ei.
Calix aureus Babylon in manu Domini,
inebrians omnem terram:
De vino ejus biberunt gentes,
et ideo commotæ sunt,
Subito cecidit Babylon,
et contrita est:
Ululate super eam,
tollite resinam ad dolorem ejus,
si forte sanetur.
Curavimus Babylonem, et non est sanata:
derelinquamus eam, et eam unusquisque in
terram suam:
Quoniam pervenit usque ad caelos iudicium ejus:

et elevatum est usque ad nubes.
Protulit Dominus iustitias nostras:
venite, et narremus in Sion opus Domini Dei
nostri.
Acuite sagittas,
impleto pharetras:
Suscitavit Dominus spiritum regum Medorum:
et contra Babylonem mens ejus ut perdat eam,
quoniam ultio Domini est,
ultio templi sui.
Super muros Babylonis levate signum,
augete custodiam:
Levate custodes,
preparate insidias:
Quia cogitavit Dominus,
et fecit quæcumque looutus est contra habitato-
res Babylonis.
Quæ habitas super aquas multas locuples in the-
sauris,
venit finis tuus pedalis præcisionis tuæ.
Juravit Dominus exercituum per animam suam:
Quoniam replebo te hominibus quasi bruchis,
et super te celeuma cantabitur.
Qui fecit terram in fortitudine sua,
preparavit orbem in sapientia sua,
et in prudentia sua extendit caelos.
Dante eo vocem,
Multiplicantur aquæ in celo:
Qui levat nubes ab extremo terræ,
fulgura in pluviam fecit;
et produxit ventum de thesauris suis.
Stultus factus est omnis homo a scientia:
confusus est omnis confiator in sculptili,
quia mendax conflatio ejus [Al. eorum],
nec est spiritus in eis.
Vana sunt opera, et risu digna,
in tempore visitationis suæ peribunt.
Non sicut hæc, pars Jacob:
quia qui fecit omnia, ipse est,
et Israel sceptrum hereditatis ejus;
Dominus exercituum nomen ejus.
Collidis tu mihi vasa belli,
et ego collidam in te gentes,
et disperdam in te regna:
Et collidam in te equum et equitem ejus,
et collidam in te currum et ascensorem ejus.
Et collidam in te virum et mulierem,
et collidam in te senem et puerum,
et collidam in te juvenem et virginem,
et collidam in te pastorem et gregem ejus,
et collidam in te agricolam et agales ejus.
Et collidam in te duces et magistratus.

Et reddam Babylonem, et cunctis habitatoribus Chaldaee, omne malum suum quod fecerunt in Sion, in oculis vestris, ait Dominus.

Ecce ego ad te, mons pestifer, ait Dominus, qui corrumpis universam terram : Et extendam manum meam super te, et evolvam te de petris ; Et dabo te in montem combustionis : et non tollent de te lapidem in angulum, et lapidem in fundamenta, sed perditus in aeternum eris, ait Dominus.

Levate signum in terra : clangite buccina in gentibus, sanctificate super eam, gentes ; Annuntiate contra illam, regibus Ararat, Menni, et Aschenez : numerate contra eam Taphsar, adducite equum quasi bruchum aculeatum.

Sanctificate contra eam gentes, reges Mediae, duces ejus, et universos magistratus ejus, cunctamque terram potestatis ejus.

Et commovebitur terra, et turbabitur ; quia evigilabit contra Babylonem cogitatio Domini, ut ponat terram Babylonis desertam et inhabitabilem.

Cessaverunt fortes Babylonis a praelio, habitaverunt in praesidiis : Devoratum est robur eorum, et facti sunt quasi mulieres.

Incensa sunt tabernacula ejus, contriti sunt vectes ejus.

Currens obviam currenti veniet, et nuntius obvius nuntianti : Ut annuntiet regi Babylonis, quia capta est civitas ejus a summo usque ad summum :

Et vada praecipitata sunt, et paludes incensa sunt igni, et viri bellatores conturbati sunt.

Quia haec dicit Dominus exercituum Deus Israel : Filia Babylonis quasi area, tempus triturae ejus : adhuc medicum, et veniet tempus messissionis ejus.

Comedit me, devoravit me Nabuchodonosor rex Babylonis : Reddidit me quasi vas inane, absorbit me quasi draco ; Replevit ventrem suum terneritudine mea, et ejecit me.

Iniquitas adversi mei, et caro mea super Babylonem, dicit habitatio Sion.

Et sanguis meus super habitatores Chaldaee, dicit Jerusalem.

Propterea haec dicit Dominus : Ecce ego judicabo causam tuam, et ulciscar ultionem tuam, et desertum faciam mare ejus, et siccabo venam ejus.

Et erit Babylon in tumulos, habitatio draconum, stupor, et sibilus, eo quod non sit habitator.

Simul et leones rugient, excutient comas veluti catuli leonum.

In calore eorum ponam potus eorum, et inebriabo eos, ut sopiantur, et dormiant somnum sempiternum, et non consurgant, dicit Dominus.

Deducam eos quasi agnos ad victimam, et quasi arietes cum hedis.

Quomodo capta est Sesach, et comprehensa est incolta universae terrae ? Quomodo facta est in stuporem Babylon inter gentes ?

Ascendit super Babylonem mare, multitudine fluctuum ejus operata est.

Factae sunt civitates ejus in stuporem, terra inhabitabilis et deserta, terra in qua nullus habitet, nec transeat per eam filius hominis.

Et visitabo super Bel in Babylone, et efficiam quod absorberat de ore ejus, et non fluent ad eum ultra gentes : Siquidem et murus Babylonis corruet.

Egredimini de medio ejus, populus meus : ut salvet unusquisque animam suam ab ira furoris Domini.

Et ne forte moleseat cor vestrum, et timeatis auditum, qui audivit in terra :

Et venit in anno auditio, et post hunc annum auditio, et iniquitates in terra, et dominator super dominatorem.

Propterea ecce dies veniunt, et visitabo super sculptilia Babylonis : Et omnis terra ejus confundetur, et universi interfecti ejus cadent in medio ejus.

Et laudabunt super Babylonem oculi et terra, et omnia quae in eis sunt : quia ab aquilone venient ei praedones, ait Dominus.

Et quomodo fecit Babylon, ut caderent occisi in Israel :

sio de Babylone cadent occisi in universa terra.

Qui fugistis gladium, Venite, nolite stare : Recordamini procul Domini, et Jerusalem ascendat super cor vestrum.

Confusi sumus, quoniam audivimus opprobrium : operuit ignominia facies nostras, quia venerunt alieni super sanctificationem domus Domini.

Propterea ecce dies veniunt, ait Dominus : et visitabo super sculptilia ejus, et in omni terra ejus mugiet vulneratus.

Si ascenderit Babylon in oculum, et firmaverit in excelsis robur suum : a me venient vastatores ejus, ait Dominus.

Vox clamoris de Babylone : et contritio magna de terra Chaldaeorum : Quoniam vastavit Dominus Babylonem, et perdidit ea vocem magnam :

Et sanabunt fluctus eorum quasi aquae multae : dedit sonitum vox eorum.

Quia venit super eam, id est, super Babylonem, praedo, et apprehensi sunt fortes ejus ; Et emarcuit arcus eorum, quia fortis ultor Dominus reddens retribuet.

Et inebriabo principes ejus, et sapientes ejus, et duces ejus, et magistratus ejus, et fortes ejus.

Et dormient somnum sempiternum, et non expergiscuntur, ait rex, Dominus exercituum nomen ejus.

Haec dicit Dominus exercituum : Murus Babylonis ille latissimus suffossione suffodiatur, et portae ejus excelsae igni comburentur, et labores populorum ad nihilum, et gentium in ignem erunt, et disperibunt.

Verbum quod praecipit Jeremias propheta, Saraia filio Neriae, filii Maasiae, cum pergeret cum Sodocia rege in Babylonem, in anno quarto regni ejus : Saraia autem erat princeps prophetiae.

Et scripsit Jeremias omne malum, quod venturum erat super Babylonem, in libro uno : omnia verba haec, quae scripta sunt contra Babylonem.

Et dixit Jeremias ad Saraiam : Cum veneris in Babylonem, et videris, et legeris omnia verba haec, dices :

Domine, tu locutus es contra locum istum ut disperderes eum ; ne sit qui in eo habitat ab homine usque ad pecus, et ut sit perpetua solitudo.

Cum quo compleveris legere librum istum, ligabis ad eum lapidem, et projicies illum in medium Euphratem, et dices :

Sic submergetur Babylon, et non consurgat a facie afflictionis, quam ego adduco super eam, et dissolvetur.

Huc usque verba Jeremiae.

Cap. LII. — Filius viginti et unius anni Sedecias cum regnare coepisset, et undecim annis regnavit in Jerusalem, et nomen matris ejus Amital, filia Jeremiae de Lobna. Et fecit malum in oculis Domini, juxta omnia quae fecerat Joachim. Quoniam furor Domini erat in Jerusalem et in Juda, usquequo projiceret eos a facie sua: et recessit Sedecias a rege Babylonis. Factum est autem in anno nono regni ejus, in mense decimo, decima mensis, venit Nabuchodonosor rex Babylonis, ipse et omnis exercitus ejus, adversus Jerusalem, et obsederunt eam, et edificaverunt contra eam munitiones in circuitu. Et fuit civitas obsessa usque in undecimum annum regis Sedeciae. Mense autem quarto, nona mensis, obtinuit fames civitatem, et non erant alimenta populo terrae. Et dirupta est civitas, et omnes viri bellatores ejus fugerunt, exieruntque de civitate nocte, per viam portae, quae est inter duos muros, et ducit ad hortum regis (Chaldaeis obsidentibus urbem in gyro) et abierunt per viam, quae ducit in eremum. Persecutus est autem exercitus Chaldaeorum regem, et apprehenderunt Sedeciam in deserto, quod est juxta Jericho : et omnis comitatus ejus diffugit ab eo. Cumque comprehendissent regem, adduxerunt eum ad regem Babylonis in Reblatha, quae est in terra Emath : et locutus est ad eum judicia. Et jugulavit rex Babylonis filios Sedeciae in oculis ejus : sed et omnes Sedeciae eruit, et vinxit eum compediibus, et adduxit eum rex Babylonis in Babylonem, et posuit eum in domo carceris usque in diem mortis ejus. In mense autem quinto decima mensis, ipse est annus nonus decimus Nabuchodonosor regis Babylonis, venit Nabuzar-

* Notatum Martiano, Syrum legere, « anno undecimo » quod nihil hic scire interest. Pulchre enim « anno quarto » cum Hebraeo est textu, בשנתו רביעית.

dan princeps militiæ qui stabat coram rege Babylonis in Jerusalem. Et incendit domum Domini, et domum regis, et omnes domos Jerusalem et omnem domum magnam igni combussit. Et totum murum Jerusalem per circuitum destruxit, cunctus exercitus Chaldeorum, qui erat cum magistro militiæ. De pauperibus autem populi et de reliquo vulgo, quod remanserat in civitate, et de perugis, qui transfugerant ad regem Babylonis, et cæteros de multitudine, transtulit Nabuzardan princeps militiæ. De pauperibus vero terræ reliquit Nabuzardan princeps militiæ in vinitores, et in [Al. tacei in] agricolas. Columnas quoque æreas, quæ erant in domo Domini, et bases, et mare æreum, quod erat in domo Domini, confregerunt Chaldæi, et tulerunt omne æs eorum in Babylonem. Et lobetes, et creagras, et psalteria, et phialas, et mortariola, et omnia vasa ærea, quæ in ministerio fuerant, tulerunt: et hydrias, et thymiamateria, et urceos, et pelves, et candelabra, et mortaria, et cyathos: quotquot aurea, aurea, et quotquot argentea, argentea, tulit magister militiæ: columnas duas, et mare unum, et vitulos duodecim æreos, qui erant sub basibus, quas fecerat rex Salomon in domo Domini: non erat pondus æris omnium vasorum horum. De columnis autem, decem et octo cubiti altitudinis erant in columna una, et funiculus duodecim cubitorum circumibat eam: porro grossitudo ejus quatuor digitorum, et intrinsecus cava erat. Et capitella super utramque ærea: altitudo capitelli unius quinque cubitorum; et reticula, et malgranata super coronam in circuitu, omnia ærea. Similiter columnæ secundæ et malgranata. Et fuerunt malgranata nonaginta sex

¹ Post ultimum hoc caput prophetiæ Jeremiæ, liber Baruch descriptus reperitur contra mentem Hieronymi in utroque exemplari canonis Hebraicæ veritatis: ubi adnotatio isthæc præmissa est ab eo, qui temere partem hanc editionis antiquæ ex LXX in novam, seu Hieronymianam ad Hebraeos codices concinnatam iniecit: « Liber iste qui Baruch nomine prænotatur, in Hebræo canone non habetur, sed tantum in Vulgata edi-

dependentia: et omnia malgranata centum reticulis circumdabantur. Et tulit magister militiæ Saraim sacerdotem primum, et Sophoniam sacerdotem secundum, et tres custodes vestibuli. Et de civitate tulit eunuchum unum, qui erat præpositus super viros bellatores: et septem viros de his, qui videbant faciem regis, qui inventi sunt in civitate, et scribam principem militum, qui probabat tyrones; et sexaginta viros de populo terræ, inventi sunt in medio civitatis. Tulit autem eos Nabuzardan magister militiæ, et duxit eos ad regem Babylonis in Reblatha. Et percussit eos rex Babylonis, et interfecit eos in Reblatha in terra Emath: et translatus est Juda de terra sua. Iste est populus, quem transtulit Nabuchodonosor: in anno septimo, Judæos tria millia et viginti tres: in anno octavo decimo Nabuchodonosor, de Jerusalem animas octingentas triginta duas: in anno vicesimo tertio Nabuchodonosor, transtulit Nabuzardan magister militiæ animas Judæorum septingentas quadraginta quinque. Omnes ergo animæ quatuor millia sexcentæ. Et factum est in tricesimo septimo anno transmigrationsis Joachim regis Juda, duodecimo mense, vicesima quinta mensis, elevavit Evilmerodach rex Babylonis ipso anno regni sui, caput Joachim regis Juda, et eduxit eum de domo carceris. Et locutus est cum eo bona, et posuit thronum ejus super thrones regum, qui erant post se in Babylone. Et mulavit vestimenta carceris ejus, et comedit panem coram eo semper cunctis diebus vite suæ ¹. Et cibaria ejus, cibaria perpetua dabantur ei a rege Babylonis, statuta per singulos dies, usque ad diem mortis suæ, cunctis diebus vite ejus.

tionem, similiter et epistola Jeremiæ prophetæ. Ad notitiam autem legentium hic scripta sunt, quia multa de Christo, novissimisque temporibus indicantur. Notandum vero quod in canone Cassanoniensi hæc ad modum tituli describantur in medio pagine, in nostro autem canone San-Germaniensi eadem verba in margine leguntur; et quidem minutulis litterarum formis, ut et alia scholia marginalia critica ejusdem libri. MARR.

INCIPIUNT CINOTH,

ID EST,

LAMENTATIONES JEREMIÆ PROPHETÆ ¹.

Cap. I. — [Aleph.] Quomodo sedet sola civitas plena populo: facta est quasi vidua domina gentium: princeps provinciarum facta est sub tributo. Plorans ploravit in nocte, et lacrymæ ejus in maxillis ejus: non est qui consoletur eam ex omnibus caris ejus; omnes amici ejus spreverunt eam, et facti sunt ei inimici. [Gimel.] Migrauit Juda propter afflictionem et multitudinem servitutis: habitavit inter gentes, nec invenit requiem: omnes persecutores ejus apprehenderunt eam inter angustias. [Daleth.] Vie Sion lugent, eo quod non sint qui veniant ad solemnitatem: omnes portæ ejus destructæ: sacerdotes ejus gementes: virgines ejus squalide, et ipsa oppressa amaritudine.

[He.] Facti sunt hostes ejus in capite, inimici ejus locupletati sunt: quia Dominus locutus est super eam propter multitudinem iniquitatum ejus: parvuli ejus ducti sunt in captivitatem ante faciem tribulantis. [Vav.] Et egressus est a filia Sion omnis decor ejus: facti sunt principes ejus velut arietes non invenientes pascua: et abierunt absque fortitudine ante faciem subsequens. [Zain.] Recordata est Jerusalem dierum afflictionis suæ, et prævaricationis omnium desiderabilium suorum, quæ habuerat a diebus antiquis, cum caderet populus ejus in manu hostili, et non esset auxiliator: viderunt eam hostes, et deriserunt sabbata ejus. [Heth.] Peccatum peccavit Jerusalem, propterea

¹ Exemplaria canonis Hebraicæ veritatis cum multis sacrorum biblicorum codicibus mss. hoc modo inscribunt lamentationes Jeremiæ: « Incipit ejusdem lamentatio, quod est in titulo chinoth cum absolute litterarum Hebraicarum ». Deinde subtexunt præfationem, quæ legitur apud LXX interpretes, ac in Vulgata Latina: sed vetustiores libri mss. versionis Hieronymianæ nihil præferunt præter ea quæ leguntur in textu Hebraico. Unde in regio oodiæ, qui tanquam tertium exemplar canonis Heb. merito suscipi debet, et in Colbertini Aniciensi optima nota, nihil prorsus exstat hujuscemodi additamentorum. Corbiensis autem num. 2 scriptus tempore Caroli Magni, omnes præfationem lineas obelis jugulavit: sicut manifestum facit hæc aliena esse in versione Hieronymi, mutuata vero e LXX seniorum interpretatione Græca. Meminerit lector metris esse scriptas lamentationes, ac per alphabetum digestas, ut his verbis testatur S. Hieronymus: « Habes inquit, et in lamentationibus Jeremiæ quatuor alphabeta,

e quibus duo prima quæ Sapphico metro scripta sunt: quia tres versiculos, qui sibi connexi sunt, et ab una tantum littera incipiunt, heroici comma concludit. Tertium vero alphabetum trimetro scriptum est, et a ternis litteris, sed eisdem terni versus incipiunt. Quartum alphabetum simile est primo et secundo ». Consultæ epist. ad Paulam Urlicam, et prolegomena nostra, ubi de metris Hebræorum disputatio instituitur. MARR. — Palatin. mss. quemadmodum alii apud Martianæum codices hanc præferunt inscriptionem: « Incipit ejusdem lamentatio, quod est titulo chinoth cum absolute litterarum Hebraicarum ». Præmium quoque illud, sive argumentum libri præponunt: « Et factum est postquam in captivitatem reductus est Israel, etc ». quæ ex Septuaginta virali interpretatione in Vulgata Latina editio recepta sunt. Nuspiam vero in Hebræo leguntur, Chaldæo, aut Syro, ant, quod rei caput est, in vetustioribus, meliorisque notæ codicibus Hieronymianæ versionis.